

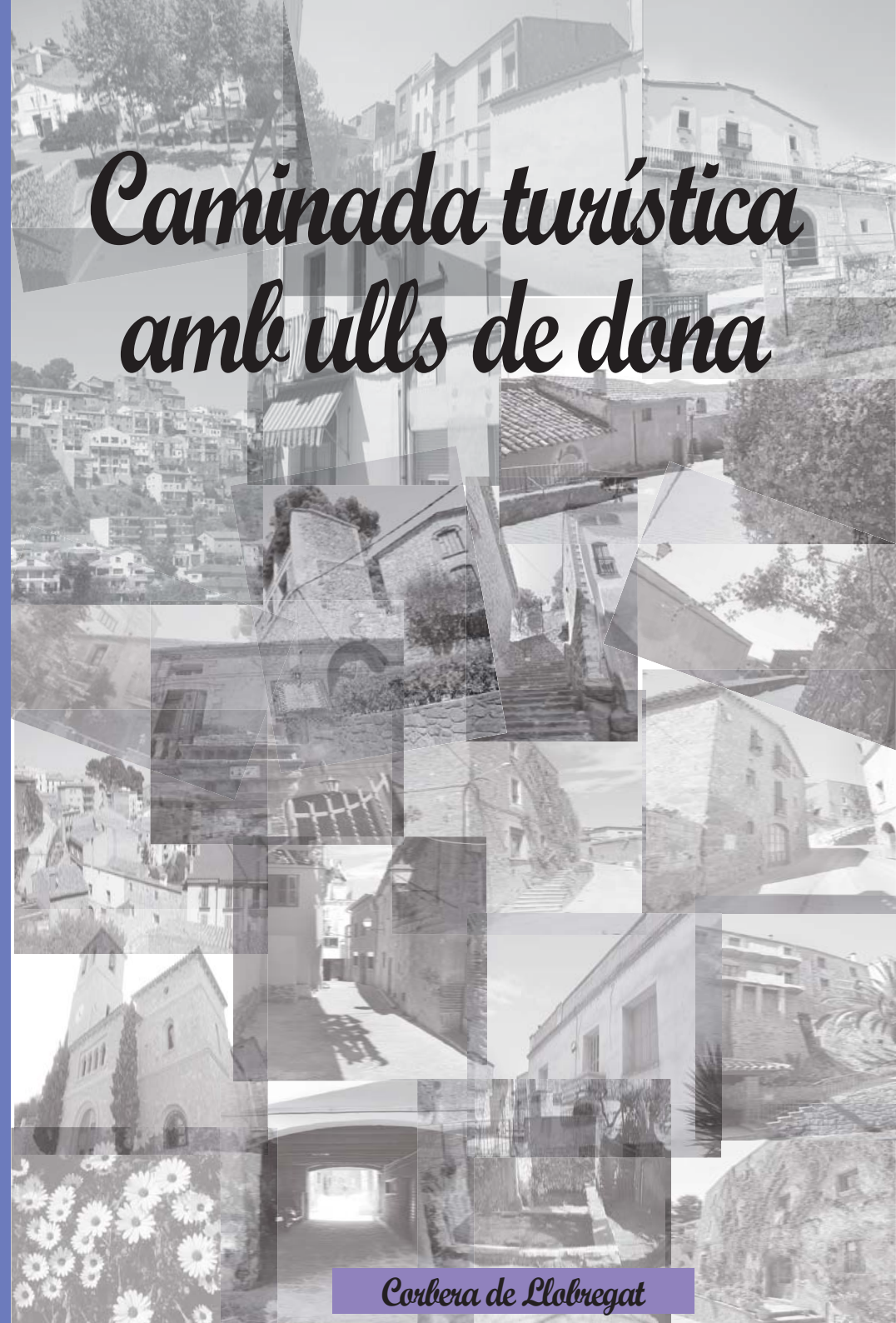
Les veritables protagonistes del reconeixement públic són les dones Lanònimes que han fet de la seva feina una dedicació permanent, de la llar el referent de la família, del seu amor el refugi a totes les penes i alegries i que han deixat petjada del seu pas per la vida. A totes elles, en el silenci de la seva tasca, l'agraïment, el record i aquella paraula d'amor que es mereixen i que potser han escoltat poques vegades.

*Joan Renau i Turbau
Coordinador Grup d'Història Local*

Per commemorar el Dia Internacional de les Dones 2009, l'Ajuntament de Corbera de Llobregat ha preparat un seguit d'activitats, inclosa aquesta caminada turística que ens ha de permetre veure alguns dels racons de la nostra vila, no només sota la perspectiva del pas de més de mil anys d'història, sinó també amb els ulls de les dones que van viure a principis i mitjans del segle passat. Els seus punts de trobada, on vivien, com vestien, les seves feines. Un seguit de curiositats que ens fan valorar molt més el nostre patrimoni, el que ens ofereixen els nostres carrers, les nostres cases i la vida dels corberencs i d'una manera especial, de les corberenques. Descobrir detalls de la història d'aquestes corberenques ens permet créixer en la nostra identitat com a poble.

*Judith Merayo i Pérez
Regidora delegada de Polítiques
per a la Igualtat de Gènere*

Caminada turística amb ulls de dona

ITINERARI

S'inicia la caminada turística a la Plaça Bartomeu i Pere Selva per seguir la visita d'acord amb la numeració correlativa que es marca en el plànol.

1.- Rosario Font Casas

L'any 1920 i amb un sou de 270 pessetes anuals va ser la primera encarregada de la central telefònica.

2.- Ca la Fresona

Casa situada al carrer Raval i que com altres cases de la vila són conegudes i ho segueixen sent amb el nom d'una de les dones de la família.

3.- Casal de Santa Magdalena

Datat de finals del segle XV. Originàriament tingué caràcter públic i tenia la funció de donar aixopluc als viatgers i als pelegrins. El Baró de Corbera s'hi traslladà a partir de 1714 quan Felip V va ordenar la destrucció del castell, que es situava al lloc que avui hi ha la Rectoria. Poc a poc el Baró es va anar fent seu el Casal fins que finalment en un llarg litigi en guanyà la titularitat. És per aquest motiu que avui en dia coneixem aquest edifici com "El Castell".

4.- Montserrat Massana Rovira

Contractada com a mecanògrafa de l'Ajuntament l'any 1923. Hi va treballar només mig any per manca de fons per poder pagar el seu sou. Possiblement és la

Fotes i cada una de les Pubilles de Corbera tenen una obra seva dedicada i qualsevol comtessa podia contar amb un poema propi. Mai s'havia publicat la seva obra.

13.- Teresa Urgellés Ros (de Cal Patec)

Mestre d'una època en que estudiar una carrera per part d'una dona era ja un privilegi. La Teresa Urgellés encara viu amb més de 90 anys.

La germana de Teresa Urgellés, Magdalena Urgellés Ros, no tenia el títol de mestre però va ajudar a la seva germana en la docència i els/les alumnes, avui ja amb títol universitari, recorden encara el seu mestratge.

Costums d'indumentària

El color ideal del vestit de les núvies a principis de segle era el negre tant en la modalitat de vestit llarg o vestit curt. Totes les núvies portaven mantellina negra, la més luxosa que trobaven, normalment de l'Àvia. Hi afegien una pinta que feia que la mantellina no els aixafés el monyo que era el pentinat més habitual. Les núvies duïen flors del taronger com a símbol de puresa. El següent pas en la moda va ser cap al vestit de jaqueta, de colors foscos, generalment marró o blau marí.

Més endavant, les famílies benestants de Catalunya van introduir el vestit blanc, per una influència clara del cinema que arribava dels Estats Units. Aquesta moda es va establir com a convenció amb el blanc simbolitzant la puresa i substituint les mantellines pels vels.

POL. C

LA CREU NOVA

EL PUNTARRÓ

LA SERVERA

CAN PLANES SUD

NUCLI URBÀ

ITINERARI

- 1.- Rosario Font Cases
- 2.- Ca La Tresona
- 3.- Casal de Santa Magdalena
- 4.- Montserrat Massana Rovira
- 5.- Antic Hospital de Pelegrins
- 6.- Teresa Canals Xançó
- 7.- Font de Santa Magdalena
- 8.- Plaça de la Rectoria Vella
- 9.- Casa Homs i carreró de Santa Magdalena
- 10.- Safarejos carrer de la Font Vella
- 11.- Carme Canals Pujol
- 12.- Paquita Amigó Juncosas
- 13.- Teresa Urgellés Ros

Cementiri

Església Sta. Maria

CEIP EL CORB

Ajuntament

ELS CARÇOS

CEIP Jaume Balmes

Pavelló Municipal d'Esports

Església St. Antoni

Rotonda dels Germans Grimm

Rotonda de Charles Perrault

Escola Bressol

CEIP Corbera 2000

Rotonda de Hans Christian Andersen

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

posaven davantal i, algunes un sac, ja que acabaven molt mullades. Els safarejos esdevenien per tant un espai on rentar la roba i al mateix temps un punt de trobada. Cada dona portava una galleda, un cove, el seu sabó i el picador. El picador servia per fer net amb la roba ensabonada i per esbandir-la. Quan s'havia acabat de rentar la roba, seguint el procés d'ensabonar, fregar, esbandir i cargolar-la, es posava en el cove i es portava a casa: algunes dones portaven el cove al cap o al costat.

11.- Carme Canals Pujol (La tieta Carmeta de Cal Silvestre)

L'any 1929 es converteix en llevadora municipal fins a l'any 1937 que renuncia del càrrec, per edat als 70 anys, amb més de trenta-dos de serveis, dotze dels quals amb plaça oficial en propietat. Se li concedeix una pensió de 495 pessetes anuals durant els dos primers anys i després de 400 pessetes anuals fins a la seva mort. L'any 1939 s'anomena Antoni Castellví García com a instructor de càrrecs de depuració a diferents funcionaris municipals entre ells l'esmentada llevadora. Finalment no es troba cap càrrec contra d'ella i se li convalida la pensió de l'anterior Consistori.

Magdalena Morales va substituir la Carme Canals i Pujol com a llevadora del poble, ajudant a portar al món, potser la majoria de corberencs de l'època.

12.- Paquita Amigó Juncosas (De Cal Faci)

Poetessa autodidacta amb més de 200 poesies i que es va escriure el seu primer poema, als quinze anys, l'any 1949, quan va anar a servir a Barcelona. El títol d'aquesta primera obra és "Comiat".

primera funcionària municipal.

5.- Antic Hospital de Pelegrins

Datat de finals de segle XV, començament segle XVI. Ha tingut diversos usos: estable, escola o sala de votacions.

6.- Teresa Canals Xancó (La Teresina de Cal Peret)

La seva obra literària "Records i Vivències d'una àvia de 84 anys" és un compendi de la vida, costums i festes del nostre poble viscudes en primera persona...

7.- Font de Santa Magdalena

Fa molts anys en el mur de pedra hi va haver una esclavissada provocada per una gran nevada. Els veïns van demanar que no es tapés el forat que va quedar i s'aprofités per fer una font.

8.- Plaça de la Rectoria Vella

En aquesta plaça existiren dues torres que franquejaven l'entrada al recinte "amurallat" del castell i la primigènia vila de Corbera des del segle XI en endavant. Aquestes s'anomenaven la Torre del Vi i la Torre de la Palla i estaven unides per un pont, formant una gran portalada.

El nom de la plaça ve donat perquè una de les torres va ser durant un temps la casa del rector.

9.- Casa Homs i carreró de Santa Magdalena

Casa d'estil modernista edificada en la dècada dels anys vint pel mestre d'obres Canomenat Pujol. El carreró fou el primer raval construït fora del recinte del castell. Es conserva el seu traçat original.

10.- Safarejos carrer de la Font Vella

Antigament no hi havia safarejos a les cases i les dones de Corbera Alta anaven als del carrer de la Font Vella. Hi anaven sovint a rentar la roba, es